

KRAJSKÝ ÚŘAD PLZEŇSKÉHO KRAJE

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Škroupova 18, 306 13 Plzeň

Naše č. j.: PK-ŽP/2284/26
Spis. zn.: ZN/568/ŽP/26
Počet listů: 12
Počet příloh: 0
Počet listů příloh: 0

Vyřizuje: JUDr. Renáta Bůžková
Tel.: 377 195 669
E-mail: renata.buzkova@plzensky-kraj.cz

Datum: 12. 2. 2026

VÝZVA

Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor životního prostředí, v souladu s ustanovením § 172 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), tímto vyzývá dotčené osoby, aby k níže uvedenému návrhu opatření obecné povahy do 30 dnů ode dne jeho zveřejnění na úřední desce Krajského úřadu Plzeňského kraje podaly připomínky nebo námitky. Dotčenými osobami jsou v souladu s ustanovením § 2 odst. 3 správního řádu ty osoby, jichž se dotýká návrh opatření obecné povahy. Případné připomínky nebo námitky je třeba zaslat písemně na adresu Krajský úřad Plzeňského kraje, Odbor životního prostředí, Škroupova 18, 306 13 Plzeň, případně elektronicky e-mailem podepsaným zaručeným elektronickým podpisem na adresu elektronické podatelny posta@plzensky-kraj.cz nebo prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky - ID datové schránky: zzjbr3p.

Nebudou-li žádné námitky ani připomínky uplatněny, bude opatření obecné povahy vydáno v níže uvedeném znění.

NÁVRH OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor životního prostředí (dále jen „krajský úřad“), jako věcně i místně příslušný orgán ochrany přírody ve smyslu ustanovení § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 77a odst. 4 písm. e), i) a k) a odst. 5 písm. g) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), navrhuje podle ustanovení § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a v souladu s ustanovením § 13h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vydání tohoto opatření obecné povahy, kterým se stanoví bližší podmínky uplatňování zásad regulace značně rozšířených invazních nepůvodního druhů na unijním seznamu, a to bolševníku velkolepého, netýkavky žláznaté a pajasanu žláznatého. Zároveň se tímto opatřením obecné povahy uděluje souhlas či výjimka dle § 37, § 43 a § 44 zákona o ochraně přírody a krajiny, tj. k činnostem souvisejícím s eradikací výše uvedených invazních nepůvodních druhů rostlin ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech.

I.

Předmět úpravy

1. Toto opatření obecné povahy stanovuje dle § 13h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny bližší podmínky uplatňování zásad regulace vydaných Ministerstvem životního prostředí k regulaci značně rozšířených invazních nepůvodního druhů na unijním seznamu, a to bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*), netýkavky žláznaté (*Impatiens glandulifera*), a pajasanu žláznatého (*Ailanthus altissima*) /dále též „vybrané značně rozšířené invazní druhy na unijním seznamu“/.
2. Za účelem realizace a uplatňování níže uvedených opatření k regulaci a eradikaci vybraných značně rozšířených invazních druhů na unijním seznamu se tímto opatřením obecné povahy dále
 - a. dle § 43 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody a krajiny povoluje výjimka ze zákazu používat biocidy v přírodních rezervacích dle § 34 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny a ze zákazu měnit a poškozovat přírodní památku dle § 36 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny;
 - b. dle § 44 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny uděluje souhlas k činnostem vymezených v bližších ochranných podmínkách přírodních rezervací a přírodních památek, a to k používání biocidů a jiných chemických látek a k provádění dalších níže uvedených regulačních opatření na těchto územích včetně vstupu a vjezdu do těchto území;
 - c. dle § 37 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny uděluje souhlas k používání chemických látek v ochranných pásmech přírodních rezervací a přírodních památek.
3. Ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech dle odst. 2 je nezbytné při uplatňování opatření k regulaci a eradikaci vybraných značně rozšířených invazních druhů na unijním seznamu dodržet následující podmínky:
 - a. Vstup a vjezd do těchto území je možný na nezbytně nutnou dobu, přičemž bude postupováno s maximální opatrností, aby nedošlo k nadměrnému narušování půdního krytu, kterým by došlo k poškození přírodního prostředí.
 - b. Herbicidní jícha bude připravována a do aplikátorů plněna mimo zvláště chráněném území a jejich ochranná pásma, nebo za podmínek vylučujících neúmyslnou a necílenou kontaminaci přírodního prostředí.
 - c. Používat lze pouze aplikační techniku s kontrolovaným dávkováním, např. štětcem, injektaží, knotovým aplikátorem nebo ručním postřikovačem s nízkým tlakem, a to tak, aby nedocházelo k úkapům aplikované látky. Nelze používat vysokotlaké postřikovače ani techniku

určenou pro plošné ošetření, nebude-li s krajským úřadem dohodnuto jinak.

- d. Aplikace látky postřikem je přípustná pouze za bezvětří nebo při větru do cca 2–3 m/s, a to za použití trysky s hrubou kapkou a ochranným krytem.
 - e. Aplikace látky nebude prováděna v blízkosti vodních toků a mokřadů, min. vzdálenost je 10–25 m od vodního toku/mokřadu podle citlivosti lokality a použité látky.
 - f. Budou preferovány metody, které nevyžadují plošné smáčení povrchu, aby nedocházelo k průsakům do půdy. Aplikace dále nebude prováděna při dešti nebo před očekávanými srážkami (min. 24 hodin).
 - g. Aplikace nebude prováděna v době hnízdění ptactva a dále na kvetoucí vegetaci.
 - h. Biomasa bude likvidována dle předchozích pokynů krajského úřadu s ohledem na konkrétní zvláště chráněné území.
4. Toto opatření obecné povahy se vztahuje na území Plzeňského kraje nacházející se ve správním obvodu krajského úřadu, jako věcně a místně příslušného orgánu ochrany přírody.

II.

Ustanovení společná

1. Opatření k regulaci či eradikaci stanovená níže provádí uživatel či vlastník pozemku v rámci běžné péče o pozemek.
2. Neprovádí-li uživatel, popř. vlastník pozemku s výskytem invazního druhu uvedeného v čl. I. odst. 1 jeho regulaci či eradikaci, jsou orgány ochrany přírody oprávněny takovou osobu vyzvat, aby ve stanovené lhůtě provedla nezbytná opatření, a informuje ji o možnostech dalšího postupu (§ 13j odst. 4, § 68 zákona o ochraně přírody). Výzva se doručuje písemně, není-li to možné či účelné, doručuje se veřejnou vyhláškou. Za zákonem o ochraně přírody a krajiny stanovených podmínek je oprávněn opatření k regulaci či eradikaci provést krajský úřad.
3. Je-li to účelné, vyzve krajský úřad uživatele či vlastníky pozemků, na kterých byla provedena regulační či eradikační opatření, postupem obdobným jako v odst. 2, aby dohodnutým způsobem zajistili opatření k obnově dotčených ekosystémů, případně k následné péči o pozemek, popř. taková opatření učiní sám.
4. Při zjištění výskytu invazních druhů uvedených v čl. I. odst. 1 je nutno toto zjištění hlásit krajskému úřadu včetně dat o lokalizaci (katastrální území / obec, GPS souřadnice atp.), popř. velikosti zjištěného porostu bolševníku (ks, metry

čtvereční). Tuto povinnost lze splnit prostřednictvím zadání údajů do Nálezové databáze ochrany přírody spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, popř. prostřednictvím aplikace BioLog či iNaturalist.

III.

Bližší podmínky uplatňování zásad regulace pro BOLŠEVNÍK VELKOLEPÝ (*Heracleum mantegazzianum*)

Při eradikaci bolševníku velkolepého (dále též „bolševník“) se postupuje v souladu s kap. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace pro bolševník velkolepý¹, a to zejména:

1. Bolševník a jeho porosty je nutné eradikovat mechanicky či chemicky nebo kombinací obou metod. Přednostně je třeba řešit rostliny či porosty s významným rizikem dalšího šíření (podél cest, vodních toků atp.). Chemické zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy².
2. Mechanické a chemické zásahy je nutno provádět ve vegetační době. Eradikaci rostlin je nutno provádět nejpozději do doby květu. Při zjištění kvetoucích rostlin je nutno květenství důkladně zlikvidovat (optimálně spálit) včetně semen (i nezralých) tak, aby nedošlo k rozsypání a šíření semen. Není přípustné bez použití dalšího opatření pouze odstraňovat okolíky či odstraňovat rostliny kosením či pastvou.
3. Při provádění zásahů je třeba:
 - a) postupovat podél toků po proudu,
 - b) přednostně odstranit rostliny v místech s vysokým rizikem dalšího šíření (podél dopravních koridorů atp.),
 - c) postupovat od okraje výskytu po centrální lokalitu (popř. odstraňovat nejprve drobnější, okrajové či izolované výskyty),
 - d) pokud není možné rostliny zlikvidovat, omezit alespoň produkci semen (odstranění okolíků a jejich spálení).
4. Místo, kde byla opatření provedena, je nutné kontrolovat v následujícím roce i v dalších letech (cca 10-15 let), přičemž všechny následně zjištěné rostliny je třeba způsobem uvedeným výše odstraňovat.
5. Při realizaci stavebních činností, provádění terénních úprav či zemních prací je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření bolševníku.

¹ <https://mzp.gov.cz/system/files/2024-09/ODOIMPZ-bolsevník-20230721-1.pdf>

² Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

6. Ten, kdo provedl opatření k odstranění bolševníku, předá krajskému úřadu informaci o termínu, místu, typu a rozsahu provedeného zásahu (např. e-mailem na: ochrana.prirody@plzensky-kraj.cz) do 15 dnů od provedení zásahu.

IV.

Bližší podmínky uplatňování zásad regulace pro NETÝKAVKU ŽLÁZNATOU (*Impatiens glandulifera*)

Při eradikaci netýkavky žláznaté (dále též „netýkavka“) se postupuje v souladu s kap. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace pro netýkavku žláznatou³, a to zejména:

1. Netýkavku a její porosty je nutné eradikovat přednostně mechanicky (vytrháváním), popř. i chemicky nebo kombinací obou metod. Přednostně je třeba řešit rostliny či porosty s významným rizikem dalšího šíření (podél cest, vodních toků atp.). Chemické zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy².
2. Mechanické a chemické zásahy je nutno provádět ve vegetační době. Vytrhávat je třeba vzrostlé či regenerující rostliny, a to nejpozději v počáteční fázi období květu tak, aby bylo zabráněno tvorbě semen. Při nakládání s rostlinným materiálem musí být zabráněno uchycení či vysemenění na místě uložení. Biomasu lze ponechat na místě zásahu pouze v případě, že k zásahu došlo před kvetením a rostliny ještě neobsahují žádné, byť jen čerstvě vytvořené plody, z nichž se mohou vyvinout klíčivá semena. Po vytrhání je současně nutné zamezit opětovnému zakořenění rostlin.
3. U rozsáhlých porostů netýkavky na přístupných místech lze využít kosení (co nejnižší u země) a pastvu. První rok je třeba seč provádět 2-3x ročně (první seč červen/červenec, druhá seč srpen/září) a posekané rostliny „rozjezdit“ či zmulčovat. První seč je třeba provést nejpozději v období poupat u prvních květů, aby nedošlo k vytvoření semen. Porosty netýkavky je možné regulovat i spásáním, popř. ideálně kombinací seče a pastvy.
4. Při provádění zásahů je třeba:
 - a) postupovat podél toků po proudu,
 - b) přednostně odstranit rostliny v místech s vysokým rizikem dalšího šíření (podél vodních toků, dopravních koridorů atp.),
 - c) pokud není možné rostliny zlikvidovat, omezit alespoň produkci semen.

³ https://mzp.gov.cz/system/files/2024-09/ODOIMZ-ZR_netykavka_zlaznata-20240724-1.pdf

5. Místo, kde byla opatření provedena, je nutné často a pravidelně v období červen – září kontrolovat (cca po dvou týdnech), přičemž všechny následně zjištěné rostliny je třeba způsobem uvedeným výše odstraňovat. Kontrolu místa a odstraňování zjištěných rostlin je pak třeba provádět každoročně po dobu 5 – 10 let, tj. do úplné eradikace netýkavky.
6. Při realizaci stavebních činností, provádění terénních úprav či zemních prací je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření netýkavky.
7. Ten, kdo provedl opatření k odstranění netýkavky, předá krajskému úřadu informaci o termínu, místě, typu a rozsahu provedeného zásahu (např. e-mailem na: ochrana.prirody@plzensky-kraj.cz) do 15 dnů od provedení zásahu.

V.

Bližší podmínky uplatňování zásad regulace pro PAJASAN ŽLÁZNATÝ (*Ailanthus altissima*)

Při regulaci pajasanu žláznatého (dále též „pajasan“) se postupuje v souladu s kap. 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace pro pajasan žláznatý⁴, a to zejména:

1. Pajasan a jeho výmladky je nutné eradikovat mechanicky či chemicky nebo kombinací obou metod. Přednostně je třeba řešit jedince či porosty s významným rizikem dalšího šíření (podél cest, železnic, vodních toků atp.) a jedince plodící. Chemické zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy².
2. Před odstraněním jedinců pajasanu je třeba aplikovat chemické či biologické prostředky tak, aby byla v maximální míře omezena následná výmladnost. Ve výjimečných případech je možné zamezit další výmladnosti i odlišnými postupy.
3. Chemické či biologické ošetření je nutné provádět ve vegetační době, nejdříve po olistění, nejlépe však koncem léta (srpen, září).
4. Místo, kde byla opatření provedena, je nutné kontrolovat v následujícím roce i v dalších letech, přičemž všechny následně zjištěné jedince či výmladky je třeba způsobem uvedeným výše odstraňovat.

⁴ <https://mzp.gov.cz/system/files/2024-09/ODOIMPZ-pajasan-20230721.002-2.pdf>

5. Při realizaci stavebních činností, provádění terénních úprav či zemních prací je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření pajasanu.
8. Ten, kdo provedl opatření k odstranění pajasanu, předá krajskému úřadu informaci o termínu, místu, typu a rozsahu provedeného zásahu (např. e-mailem na: ochrana.prirody@plzensky-kraj.cz) do 15 dnů od provedení zásahu.
6. Samčí jedince či skupiny samčích jedinců pajasanů, kteří plní společenské funkce nebo jsou významní pro jejich vlastníky, zpravidla rostoucí na veřejných prostranstvích, v zahradách či v nepřístupných areálech, lze ponechat bez regulace.

VI.

Platnost

Toto opatření obecné povahy je platné do jeho zrušení krajským úřadem.

Odůvodnění

Krajský úřad na základě § 13h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny přistoupil k vydání tohoto opatření obecné povahy, které stanovuje bližší podmínky uplatňování zásad regulace značně rozšířených invazních nepůvodních druhů uvedených na unijním seznamu, vydaných Ministerstvem životního prostředí, a to bolševníku velkolepého, netýkavky žláznaté a pajasanu žláznatého. Tyto druhy patří mezi invazní nepůvodní druhy zařazené na unijní seznam podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014, přičemž na území Plzeňského kraje se dlouhodobě vyskytují a rozšiřují se. Tyto druhy mají negativní dopady na biologickou rozmanitost, strukturu a fungování ekosystémů, popř. krajinný ráz, a v případě bolševníku velkolepého též na lidské zdraví.

Bez systematické a koordinované regulace dochází k jejich dalšímu šíření, zejména podél vodních toků, dopravních koridorů a při stavebních či zemních pracích. Dosavadní zkušenosti orgánu ochrany přírody ukazují, že nejednotný postup jednotlivých vlastníků a uživatelů pozemků je neúčinný a nevede k dlouhodobému omezení výskytu těchto druhů. Vydání opatření obecné povahy je proto nezbytné k zajištění jednotného, odborně podloženého a dlouhodobě účinného postupu regulace a eradikace uvedených invazních druhů na území Plzeňského kraje, a to v souladu se zásadami regulace vydanými Ministerstvem životního prostředí, které představují metodický rámec pro regulaci a eradikaci invazních druhů na území ČR.

V souladu s těmito zásadami jsou stanoveny postupy regulace jednotlivých druhů (mechanické, chemické i kombinované), je kladen důraz na prevenci šíření, prioritu zásahů na místech s vysokým rizikem šíření (vodní toky, dopravní koridory, staveniště), a je stanovena nutnost dlouhodobého sledování a opakovaných zásahů (typicky 5–15 let podle druhu). Zároveň jsou určeny zásady nakládání s rostlinným

materiálem a minimalizace sekundárního šíření.

Opatření obecné povahy se vztahuje na celé území Plzeňského kraje nacházející se ve správním obvodu krajského úřadu. Územní vymezení odpovídá rozsahu působnosti krajského úřadu jako orgánu ochrany přírody a současně reflektuje skutečnost, že výskyt uvedených invazních druhů není omezen na jednotlivé lokality, ale má plošný charakter.

Věcně se opatření týká stanovení bližších podmínek regulace a eradikace vybraných invazních druhů a dále udělení výjimek a souhlasů podle zákona o ochraně přírody a krajiny, které jsou nezbytné k realizaci těchto opatření, zejména v územích zvláště chráněných.

Stanovené bližší podmínky regulace jednotlivých invazních druhů vycházejí ze zásad regulace vydaných Ministerstvem životního prostředí a zohledňují biologické vlastnosti těchto druhů, jejich způsoby šíření a zkušenosti z dosavadní praxe.

Opatření připouští použití mechanických, chemických či kombinovaných metod regulace, přičemž vždy klade důraz na minimalizaci rizika dalšího šíření a na dlouhodobou účinnost zásahů. Povinnost následných kontrol a opakovaných zásahů reflektuje skutečnost, že eradikace invazních druhů je dlouhodobý proces.

Výjimky ze zákazů podle § 34 odst. 1 písm. b) a § 36 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a souhlasy podle § 44 odst. 4 a § 37 odst. 2 téhož zákona byly zahrnuty do opatření obecné povahy z důvodu, že bez jejich udělení by nebylo možné účinně regulovat invazní druhy ani na územích zvláště chráněných. Použití biocidů a dalších zásahů je přitom omezeno výhradně na případy, kdy je to nezbytné k dosažení cíle ochrany přírody, a musí být prováděno v souladu s příslušnými právními předpisy. Krajský úřad rovněž stanovil podmínky, které je třeba při realizaci regulačních opatření ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech dodržovat. Důvodem je zamezení poškození zvláště chráněných území a jejich předmětů ochrany, rovněž i jejich ochranných pásmech.

Opatření obecné povahy ukládá povinnosti především vlastníkům a uživatelům pozemků, na nichž se invazní druhy vyskytují. Tyto povinnosti však vyplývají již ze zákona o ochraně přírody a krajiny a opatření je pouze konkretizuje a sjednocuje jejich uplatňování.

Krajský úřad posoudil zásah do vlastnických práv jako přiměřený a nezbytný ve vztahu k sledovanému veřejnému zájmu, kterým je ochrana přírody, biologické rozmanitosti a zdraví obyvatel. Opatření umožňuje flexibilní volbu konkrétních postupů regulace podle místních podmínek a současně předpokládá součinnost orgánu ochrany přírody s vlastníky a uživateli pozemků.

Vydání tohoto opatření obecné povahy je odůvodněno potřebou účinné, koordinované a dlouhodobé regulace značně rozšířených invazních nepůvodních druhů na území Plzeňského kraje. Opatření je v souladu s platnou právní úpravou, zásadami regulace vydanými Ministerstvem životního prostředí a sleduje legitimní cíl ochrany přírody a krajiny při respektování principu proporcionality.

Toto opatření bude platné do jeho zrušení krajským úřadem, tj. min. do dosažení cíle eradikovat předmětné invazní druhy.

Poučení

Řízení o návrhu opatření obecné povahy je písemné. V souladu s ustanovením § 172 odst. 4 správního řádu může k návrhu opatření obecné povahy kdokoli, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, uplatnit u krajského úřadu písemné připomínky nebo na veřejném projednání ústní připomínky. Krajský úřad je povinen se připomínkami zabývat jako podkladem pro opatření obecné povahy a vypořádat se s nimi v jeho odůvodnění. Podle ustanovení § 172 odst. 5 správního řádu mohou vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, podat proti návrhu opatření obecné povahy písemné odůvodněné námitky ke krajskému úřadu ve lhůtě 30 dnů ode dne jeho zveřejnění. Zmeškání úkonu nelze prominout. Rozhodnutí o námitkách včetně vlastního odůvodnění, se stane součástí odůvodnění opatření obecné povahy. Proti rozhodnutí o námitkách se nelze odvolat ani podat rozklad. Změna nebo zrušení pravomocného rozhodnutí o námitkách může být důvodem změny opatření obecné povahy. Soulad opatření obecné povahy s právními předpisy lze posoudit v přezkumném řízení. Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může po nabytí účinnosti každý nahlédnout na krajském úřadě.

otisk úředního razítka

Ing. Jan Kroupar
vedoucí oddělení ochrany přírody

podepsáno elektronicky